

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

ALGEMENE VERGADERING

A R R E S T

nr. 251.574 van 22 september 2021

in de zaak A. 228.599/Abis-26

In zake : de GEMEENTE SINT-GENESIUS-RODE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Jérôme Sohier en Manoël De Keukelaere
kantoor houdend te 1170 Brussel
Terhulpssteenweg 181/24
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Staelens
kantoor houdend te 8000 Brugge
Gerard Davidstraat 46 bus 1
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 15 juli 2019, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding van 15 mei 2019 “houdende de vernietiging van de beslissing van de gemeenteraad van Sint-Genesius-Rode van 23 april 2019 betreffende ‘organisatie van federale, regionale en Europese verkiezingen van 26 mei 2019 – drukken oproepingsbrieven – goedkeuring’ en van de beslissing van 9 mei 2019 betreffende ‘organisatie van federale, regionale en Europese verkiezingen van 26 mei 2019 – verzenden oproepingsbrieven – goedkeuring’”.

Gevraagd wordt, in het opschrift van het verzoekschrift, dat het overeenkomstig artikel 93 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State

door de algemene vergadering van de afdeling Bestuursrechtspraak behandeld zou worden.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeurs Erik Bosquet en Jurgen Neuts hebben een verslag opgesteld.

De verwerende partij en de verzoekende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting van de algemene vergadering van de afdeling Bestuursrechtspraak, die heeft plaatsgevonden op 18 mei 2021.

Kamervoorzitters Johan Lust en Luc Detroux hebben verslag uitgebracht.

Advocaat Manoël De Keukelaere, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Bart Staelens, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Marijke Sterck en eerste auditeur Erik Bosquet hebben een andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten ‘op de Raad van State’, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Op 20 juni 2014 doet de Raad van State met arresten nrs. 227.775 en 227.776 uitspraak in de respectieve zaken A. 208.344/*Abis*-3 en A. 208.346/*Abis*-4.

In die arresten overweegt de Raad van State onder meer wat volgt over de interpretatie van de op de randgemeenten van toepassing zijnde artikelen 25, 26 en 28 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (hierna: de bestuurstaalwet):

“[...] de Raad van State [wordt] dus geadieerd met betrekking tot de interpretatie van de bepalingen van de bestuurstaalwet die van toepassing zijn op de randgemeenten.

Het gaat meer bepaald om de interpretatie van de volgende bepalingen:

‘Afdeling 4

Randgemeenten

Onderafdeling 1

Gemeenschappelijke bepalingen voor al de randgemeenten

[...]

Artikel 25. In hun betrekkingen met een particulier gebruiken dezelfde diensten de door betrokkene gebruikte taal voor zover die taal het Nederlands of het Frans is.

[...]

Artikel 26. Meergenoemde diensten stellen de aan de particulieren uitgereikte getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen in het Nederlands of in het Frans, naar gelang van de wens van de belanghebbende.

[...]

Onderafdeling 2

Bijzondere bepalingen ten behoeve van de te Drogenbos, Kraainem, Linkebeek en Wemmel gevestigde plaatselijke diensten

Artikel 28. In de gemeenten Drogenbos, Kraainem, Linkebeek en Wemmel worden, naar gelang van de wens van de belanghebbende, de akten gesteld in het Nederlands of in het Frans.

[...].’

Het aangehaalde artikel 25 maakt gewag van ‘de door betrokkene gebruikte taal’ en de aangehaalde artikelen 26 en 28 van ‘de wens van de belanghebbende’.

In artikel 25 wordt niet bepaald op welke wijze de administratie te weten moet komen welke taal de betrokkene gebruikt. In de artikelen 26 en 28 wordt niet nader bepaald op welke wijze ‘de wens van de belanghebbende’ om de in die bepalingen bedoelde documenten en akten in het Nederlands of in het Frans te verkrijgen, aan het bestuur te kennen moet worden

gegeven en op welke concrete manier het bestuur die wens mag of moet vaststellen.

Om de draagwijdte van die bepalingen na te gaan, moeten ze worden gezien in de ruimere context van de taalregeling in België.

Het Arbitragehof (thans: Grondwettelijk Hof) heeft in zijn arrest nr. 26/98 van 10 maart 1998 omtrent die taalregeling het volgende gesteld:

‘B.4.1. Hoewel de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken ten behoeve van Franstalige inwoners in de randgemeenten in een bijzondere regeling voorzien die hen toelaat hun betrekkingen met de plaatselijke diensten in het Frans te voeren en die aan die diensten de verplichting opleggen om in bepaalde in die wetten nader omschreven omstandigheden het Frans te gebruiken, doet die regeling geen afbreuk aan het principieel eentalig karakter van het Nederlandse taalgebied, waartoe die gemeenten behoren. Zulks impliceert dat de taal die er in bestuurszaken moet worden gebruikt in beginsel het Nederlands is en dat bepalingen die het gebruik van een andere taal toestaan niet tot gevolg mogen hebben dat afbreuk wordt gedaan aan de door artikel 4 van de Grondwet gewaarborgde voorrang van het Nederlands.’

Meer recentelijk heeft het Grondwettelijk Hof in zijn arrest nr. 124/2010 van 28 oktober 2010 (overweging B.12) uit artikel 16*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ afgeleid dat de bijzondere wetgever ernaar streeft ‘een evenwicht te verwezenlijken tussen de belangen van de verschillende gemeenschappen en de gewesten binnen de Belgische Staat’, hetgeen ‘een fundamenteel element van het institutionele evenwicht van de Belgische Staat vormt’ en dat daarmee ‘zowel ten aanzien van de gewestwetgevers als ten aanzien van de gemeenschapswetgevers, de naleving [wordt opgelegd] van de waarborgen ten behoeve van de Nederlandstaligen, Franstaligen en Duitstaligen in de gemeenten met een bijzondere taalregeling’.

Uit het voorgaande vloeit voort dat de interpretatie van de rechten van de personen die in de randgemeenten wonen en die in hun betrekkingen met de gemeentelijke overheid het Frans wensen te gebruiken, moet stroken met de voorrangstatus van het Nederlands in die gemeenten en met de wil van de grondwetgever en van de bijzondere wetgever, die er steeds in heeft bestaan het eentalig karakter van het Nederlandse taalgebied te bevestigen, maar de particulieren van de randgemeenten evenwel toe te laten om de Franse taal te gebruiken in hun betrekkingen met de gemeentelijke overheid. Teneinde deze eentaligheid bestaanbaar te maken met de aldus erkende faciliteiten dient een billijk evenwicht te worden gevonden tussen de in het geding zijnde belangen.

In dat verband is het enerzijds zo dat een ruime interpretatie van die rechten, voorgestaan door verzoekster, volgens welke het zou volstaan dat particulieren die één keer de wens te kennen hebben gegeven om in het Frans te worden bediend, vervolgens ook automatisch en voor altijd opnieuw de documenten in het Frans zouden ontvangen, niet verenigbaar is met die voorrangstatus; de interpretatie van de Vlaamse Regering die erin bestaat dat de belanghebbende welbepaalde stappen moet ondernemen telkens hij in het Frans wenst te worden bediend, houdt anderzijds een

onevenredige inperking in van de rechten die gewaarborgd worden door de aangehaalde artikelen 25, 26 en 28 van de bestuurstaalwet.

Beide voornoemde interpretaties zijn dus onrechtmatig.

Teneinde rekening te houden zowel met de voorrangstatus van het Nederlands in het eentalig Nederlands taalgebied als met de rechten die in de artikelen 25, 26 en 28 van de bestuurstaalwet aan de particulieren van de randgemeenten worden gewaarborgd, moet ervan worden uitgegaan dat, bij afwezigheid van een specifiek verzoek van de particulier aan de gemeentelijke overheid, hetwelk altijd mogelijk is bij een welbepaald mondeling contact of met betrekking tot een welbepaald document, die overheid moet terugvallen op hetgeen zij weet over de taal van de particulier. Die particulier is evenwel ertoe gehouden om op redelijk geregelde tijdstippen het bestuur ervan op de hoogte te brengen dat hij in het Frans wenst te worden bediend. De overheid dient te refereren aan die keuze, waarvan zij alleen kennis kan nemen aan de hand van een brief die de particulier met dat doel naar het gemeentebestuur zendt of aldaar neerlegt. Die keuze geldt gedurende een redelijke termijn, namelijk gedurende een termijn van vier jaar, te rekenen vanaf de ontvangst of de neerlegging van de bedoelde brief bij het gemeentebestuur. Ná het verstrijken van die termijn van vier jaar kan de particulier met een nieuwe brief aan het gemeentebestuur zijn keuze hernieuwen, telkens voor een nieuwe termijn van vier jaar. Een bewijs van ontvangst of neerlegging van de brief wordt telkens door het gemeentebestuur onverwijld naar de betrokken particulier gezonden.”

4. Bij arrest nr. 241.512 van 17 mei 2018 beveelt de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de Vlaamse minister bevoegd voor binnenlands bestuur van 26 juni 2017 “houdende de vernietiging van het besluit van het schepencollege van Sint-Genesius-Rode van 24 november 2016 betreffende implementatie arrest Raad van State inzake taalfaciliteiten en van het besluit van de gemeenteraad van 16 mei 2017 houdende communicatie van het arrest van de Raad van State”.

In het arrest wordt – “in de huidige stand van de procedure” – besloten dat verzoeksters interpretatie van de taalfaciliteiten in de randgemeenten “volgens welke het zou volstaan dat particulieren slechts één keer om de vier jaar de wens te kennen moeten geven om in het Frans te worden bediend” terecht voorkomt, en dat daaruit volgt “dat een of andere vorm van registratie van de vier jaar geldende taalvoorkeur mogelijk moet zijn”.

5. Nadat op het schepencollege van 28 maart 2019 “geen consensus [werd] bereikt over het drukken van de oproepingsbrieven n.a.v. de [...] federale, regionale en Europese verkiezingen van 26 mei 2019”, beslist de gemeenteraad van Sint-Genesius-Rode op 23 april 2019 om “principeel akkoord [te gaan] om de oproepingsbrieven te laten drukken volgens taalkeuze” en op 9 mei 2019 om “[h]et arrest van de Raad van State nr. 241.512 van 17 mei 2018 toe te passen bij de verzending van de oproepingsbrieven voor de verkiezingen van 26 mei 2019”.

De betrokken gemeenteraadsbeslissingen worden door de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding met een ministerieel besluit van 15 mei 2019 vernietigd. Dat vernietigingsbesluit is de bestreden beslissing. Ter motivering ervan wordt aangevoerd wat volgt:

“3. Beoordeling

Het door de gemeenteraad ingenomen standpunt inzake de toepassing van de bestuurstaalwetgeving en de invoering van een systeem van registratie van taalaanhorigheid is niet in overeenstemming met de voorrang van het Nederlands in de gemeenten van het Nederlandse taalgebied, zoals gewaarborgd door artikel 4 van de Grondwet, noch met de artikelen 25, 26 en 28 SWT, zoals uitgelegd in de Omzendbrieven BA 97/22 van 16 december 1997, WE 1998/01 van 3 februari 1998, BA-2005/03 van 8 juli 2005 en BB 2010/03 van 7 mei 2010.

De wil van de Grondwetgever en de bijzondere wetgever heeft er steeds in bestaan het principeel eentalig karakter van het Nederlandse taalgebied te bevestigen. Dit wordt ook bevestigd in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en de Raad van State, waarin werd geoordeeld dat de interpretatie van de rechten van personen die in de randgemeenten wonen en die in hun betrekkingen met de gemeentelijke overheid het Frans wensen te gebruiken, moet stroken met de voorrangstatus van het Nederlands in die gemeenten. Zulks impliceert dat bepalingen die het gebruik van een andere taal toestaan, niet tot gevolg mogen hebben dat afbreuk wordt gedaan aan de door artikel 4 van de Grondwet gewaarborgde voorrang van het Nederlands (Grondwettelijk Hof nr. 26/98 van 10 maart 1998, RvS nr. 138.860, nr. 138.861, nr. 138.862 en nr. 138.863 van 23 december 2004).

Het voorgaande impliceert een noodzakelijke restrictieve interpretatie van de taalfaciliteiten.

Krachtens artikel 25 SWT gebruiken de plaatselijke diensten, die gevestigd zijn in de randgemeenten, in hun betrekkingen met een particulier de door betrokkenen gebruikte taal, voor zover die taal het Nederlands of het Frans is. Niets verhindert dan ook dat een gemeentebestuur op een

Franstalige brief een antwoord geeft in het Frans of een ten gevolge van die brief geopend dossier in het Frans behandelt en afhandelt.

Krachtens artikel 26 SWT worden de aan de particulieren uitgereikte getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen in de gemeente Sint-Genesius-Rode in het Nederlands of in het Frans gesteld, naar gelang van 'de wens van de belanghebbende'. Voormeld artikel 26 omschrijft evenwel niet nader op welke wijze 'de wens van de belanghebbende' om de in die bepaling bedoelde documenten en akten in het Nederlands of in het Frans te verkrijgen, aan het bestuur te kennen moet worden gegeven en op welke concrete manier het bestuur die wens mag of moet vaststellen en mag of moet registreren.

Krachtens artikel 30, eerste lid SWT worden in onder meer de gemeente Sint-Genesius-Rode de akten in het Nederlands gesteld en kan iedere belanghebbende daarvan, zonder bijkomende kosten, en zonder verantwoording van zijn aanvraag, bij de dienst die de akte heeft opgemaakt, een gewaarmerkte vertaling met waarde van uitgifte of van gelijkluidend afschrift bekomen.

Om in overeenstemming te zijn met de door de Grondwet gewaarborgde voorrang van het Nederlands moeten de artikelen 25, 26 en 30 SWT in die zin worden geïnterpreteerd dat het verzoek om het Frans te gebruiken uitdrukkelijk moet worden herhaald. Dit is ook de interpretatie die wordt gehanteerd in de voormelde omzendbrieven.

Deze omzendbrieven werden aangenomen omdat vastgesteld werd dat de toenmalige bestuurspraktijk, die in wezen neerkwam op tweetaligheid, niet in overeenstemming was met het principe van de voorrang van het Nederlands, zoals geformuleerd in artikel 4 van de Grondwet. De omzendbrieven hebben toen voor het eerst geregeld op welke manier dit zou gebeuren, nl. elke keer opnieuw verzoeken om in het Frans bediend te worden.

De omzendbrieven hebben ook uitdrukkelijk vastgelegd dat taalregistratie niet mogelijk was.

In zijn arresten nrs. 138.860 t.e.m. 138.863 van 23 december 2004 heeft de Raad van State de beroepen tot nietigverklaring van de omzendbrief BA-97/22 van 16 december 1997 verworpen. Daarbij heeft de Raad van State inzonderheid op het volgende gewezen:

- dat de bestreden omzendbrief de praktijk blijkt te willen keren die inhoudt dat besturen bestendig het Frans gebruiken ten opzichte van bepaalde rechtsonderhorigen zonder dat voor het gebruik van die taal een uitdrukkelijk verzoek is uitgebracht;

- dat, teneinde grondwetsconform te zijn, de interpretatie van de rechten van wie in de randgemeenten in het Frans wil worden bestuurd, moet stroken met de voorrangstatus van het Nederlands in die gemeenten;

- dat een interpretatie die inhoudt dat de randgemeenten het Frans dienen te gebruiken van zodra de overheid de taal van de particulier kent en deze taal het Frans is, of nog, dat particulieren die eens het gebruik van het Frans hebben gevraagd later automatisch in het Frans worden aangeschreven, daar niet mee strookt, vermits die interpretatie en de daarop gestoelde bestuurspraktijk in wezen leiden tot een stelsel van tweetaligheid, waarbij de taalvoorkeur van personen zelfs in bestanden wordt vastgelegd;

- dat, tegen de achtergrond van een noodzakelijk restrictieve interpretatie van het recht om het bestuur het Frans in plaats van het Nederlands te laten gebruiken in het betrokken ééntalig gebied, de interpretatie, zoals uitgedrukt in de omzendbrief, dat het verzoek om het Frans te gebruiken uitdrukkelijk moet worden herhaald, wel degelijk verenigbaar is met de bestuurstaalwet.

De inhoud van deze arresten werd nogmaals bevestigd in het arrest nr. 184.353 van 19 juni 2008.

De omzendbrief BA-97/22 van 16 december 1997, die aan de colleges van burgemeester en schepenen van de gemeenten van het Nederlandse taalgebied ter kennis werd gebracht, en de daarin vervatte interpretatie van de bestuurstaalwetgeving, is m.a.w. nog steeds van toepassing. Hetzelfde geldt overigens ten aanzien van de omzendbrieven WE 1998/01 van 3 februari 1998, BA-2005/03 van 8 juli 2005, alsook ten aanzien van de omzendbrief BB 2010/03 van 7 mei 2010, inzake het verbod op registratie van taalvoorkeur, die eveneens aan (onder meer) de colleges van burgemeester en schepenen van de gemeenten van het Nederlandse taalgebied ter kennis werd gebracht.

De verwijzing door de gemeenteraad naar het arrest nr. 227.775 van 20 juni 2014 en het arrest nr. 241.512 van 17 mei 2018 van de Algemene Vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, leidt niet tot een andere conclusie.

Overeenkomstig artikel 13bis van de Nieuwe Gemeentewet is de Algemene Vergadering bevoegd om zich uit te spreken over het besluit van de Vlaamse regering houdende niet-benoeming van een aangewezen burgemeester (bijzondere wet van 19 juli 2012). De Algemene Vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigde bij arrest van 20 juni 2014 de niet-benoeming van mevrouw Caprasse als burgemeester van Kraainem wegens het ontbreken van een deugdelijke materiële grondslag. De gemeenteraad grijpt dit arrest aan om een systeem van registratie van taalaanhorigheid te gebruiken, waardoor de taal waarin een inwoner van de gemeente [Sint-Genesius-Rode] wenst bediend te worden geregistreerd wordt voor een periode van vier jaar. Op basis van deze registratie zullen dan de oproepingsbrieven voor de verkiezingen van 26 mei 2019 verstuurd worden.

Anders dan de gemeenteraad schijnt aan te nemen, houdt het voormelde arrest van de Raad van State geen ‘richtlijn’ in die zich, inzake het gebruik van het Frans door de inwoners van de randgemeenten in hun betrekkingen met de gemeentelijke overheid, zou opdringen aan het Vlaamse Gewest, laat staan dat dit arrest een rechtsgrond zou bieden voor de gemeente Sint-Genesius-Rode om ter zake eigenmachtig een regeling te treffen en daarbij de geldende instructies van een hogere overheid buiten toepassing te laten. Wat dat betreft, moet erop gewezen worden dat de motivering van een arrest, ook van de Algemene Vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, slechts met gezag van gewijsde wordt bekleed in zoverre die motivering onverbrekkelijk met het beschikkende gedeelte van het arrest is verbonden. Welnu, en nog afgezien van de vaststelling dat geen rechter of rechtscollege zich bij wege van algemene en als regel geldende beschikking uitspraak vermag te doen, en zich evenmin in de plaats van het bestuur vermag te stellen, wat immers in

strijd zou komen met het algemeen rechtsbeginsel van de scheiding der machten, dat in de Grondwet besloten is, moet worden vastgesteld dat de motieven van het voormelde arrest met betrekking tot de interpretatie van de bepalingen van de bestuursstaalwet die van toepassing zijn op de randgemeenten, niet onverbrekkelijk met het beschikkend gedeelte van dat arrest verbonden zijn en dus niet determinerend zijn geweest voor de vernietiging van de in die zaak bestreden administratieve rechtshandeling. De vernietiging blijkt immers enkel en alleen te zijn gesteund op de vaststelling dat de beslissing tot niet-benoeming van mevrouw Caprasse een ‘deugdelijke materiële grondslag’ miste in zoverre in deze beslissing de morele eigenschappen van de kandidaat burgemeester ‘uitsluitend (werden) beoordeeld op grond van haar mogelijke intentie betreffende de aan te nemen houding ten aanzien van een specifiek rechtsprobleem, geuit na een discussie met de provinciegouverneur, zonder dat verzoekster enige concrete, feitelijke tekortkoming ten laste wordt gelegd’. Het standpunt dat in het arrest werd ingenomen over de toepassing van de SWT (meer bepaald de artikelen 25, 26 en 30) is dus kennelijk als een [obiter] dictum te beschouwen. Daaraan komt geen gezag of kracht van gewijsde toe.

Het voorgaande wordt bevestigd door de uitdrukkelijke vaststelling in hetzelfde arrest, dat géén van de hiervoor aangehaalde omzendbrieven overigens als zodanig het voorwerp uitmaakte van de zaak die tot dat arrest aanleiding heeft gegeven en dat de betrokken omzendbrieven daarin ook niet op grond van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing zouden zijn gelaten.

In het arrest van 20 juni 2014 (punt 14.2) wordt inderdaad uitdrukkelijk het volgende overwogen:

’14.2: Dit impliceert evenwel niet dat deze omzendbrieven mede het voorwerp zouden uitmaken van het voorliggende beroep, noch dat het bestreden besluit toepassing zou maken van de voormelde omzendbrieven waardoor – volgens verzoekster – de eventuele onwettigheid van deze omzendbrieven zou impliceren dat de Raad van State deze krachtens artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing moet laten.’

De interpretatie van de rechten van de personen die in de randgemeenten wonen, zoals die wordt voorgestaan door de gemeente Sint-Genesius-Rode, volgens welke het zou volstaan elke vier jaar mee te delen aan het gemeentebestuur in welke taal een particulier van een randgemeente zijn ‘gemeentelijke documenten’ (cf. het bericht aan de bevolking) en ‘alle briefwisseling en administratieve documenten’ (cf. het model van taalkeuzeformulier) en alle ‘administratieve documenten’ (cf. het model van ontvangstbewijs) in de Franse taal kan ontvangen, is niet in overeenstemming met de wil van de Grondwetgever en de bijzondere wetgever, met de grondwettelijk gewaarborgde voorrang van het Nederlands in de gemeenten van het Nederlandse taalgebied, met de voormelde voorschriften van de SWT en met de daaraan door het Vlaamse Gewest gegeven en nog steeds geldende interpretatie daarvan, nu die interpretatie erop neerkomt dat in de praktijk een systeem van tweetaligheid wordt ingevoerd.

Derhalve blijft de Vlaamse Regering bij het standpunt dat de faciliteiten die de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken verlenen, restrictief moeten worden toegepast, wat impliceert dat de

particulier in zijn betrekkingen met de plaatselijke diensten van een randgemeente telkens uitdrukkelijk moet verzoeken om het Frans te gebruiken.

Uiteindelijk werden de faciliteiten ingesteld om de integratie van Franstaligen in het Nederlandse taalgebied te bevorderen. In de praktijk betekent dit dat elke plaatselijke dienst uit de faciliteitengemeenten in zijn betrekkingen met inwoners uit faciliteitengemeenten het Nederlands gebruikt. Enkel wanneer een inwoner uit een rand- of taalgrensgemeente daar telkens uitdrukkelijk om verzoekt wordt het Frans gebruikt.

In deze context is het van belang nogmaals te wijzen op het uitzonderingskarakter van de faciliteiten. Dit wil derhalve zeggen dat faciliteiten niet automatisch, blijvend, worden verleend. Ze moeten keer op keer worden aangevraagd.

Het is dus uitgesloten dat particulieren die eens het gebruik van het Frans hebben gevraagd, later automatisch opnieuw in het Frans worden aangeschreven. Het taalgebruik van een particulier is immers geen statisch gegeven. Men kan veronderstellen dat de betrokkene zich ondertussen heeft geïntegreerd en dat hij de Nederlandse taal dermate machtig is dat hij aanvaardt in het Nederlands te worden aangesproken of aangeschreven.

Het kwam niet aan het gemeentebestuur van de gemeente Sint-Genesius-Rode toe om de interpretatie van de bestuurstaalwet, zoals die door de toezichthoudende overheid aan de gemeentebesturen is ter kennis gebracht, bij de [omzendbrief] BA-97/22 van 16 december 1997, op eigen gezag terzijde te schuiven (Vgl. RvS 20 juni 2014, nr. 227.775, punt 15.6).

Het arrest van de Raad van State van 20 juni 2014 biedt evenmin een verantwoording voor het invoeren van een systeem van registratie van taalaanhorigheid van personen, d.m.v. een registratie van taalvoorkeur in 'Bevolking.net' en/of d.m.v. een onmiddellijke registratie van taalvoorkeur in het Rijksregister. Een dergelijk systeem strookt niet met de territorialiteit van het Nederlandse taalgebied.

Dit blijkt ook uit de chronologie van de totstandkoming van de bestuurstaalwet.

Bij wet van 24 juli 1961 werd de talentelling afgeschaft. Bij wet van 8 november 1962 werd de taalgrens vastgelegd en bij wet van 2 augustus 1963 werd het gebruik van de talen in bestuurszaken geregeld.

Het erkennen van de mogelijkheid om taalaanhorigheid systematisch te registreren, zou bovendien impliceren dat elke betrokken inwoner van de gemeente Sint-Genesius-Rode een subnationaliteit zou kiezen, wat afbreuk doet aan de fundamentele van de institutionele constructie van het federale België.

Bij elke staatshervorming werd er nochtans over gewaakt om elke vorm van subnationaliteit te weren.

Geheel in lijn daarmee, werden de lokale besturen er in de omzendbrief BB 2010/03 van 7 mei 2010 op gewezen dat er een absoluut verbod bestaat om een eventuele taalvoorkeur van de inwoners te registreren. De houding van het gemeentebestuur van Sint-Genesius-Rode druist dus tevens in tegen de instructie die is opgenomen in de omzendbrief BB 2010/03 van 7 mei 2010. Bijgevolg is elk systeem dat er op gericht is door middel van registers of bestanden de taalvoorkeur van inwoners te registreren, met de bedoeling

een automatische taalkeuze te maken, on(grond)wettig. Dit verbod geldt voor alle lokale besturen van het Vlaamse Gewest.

Náást de onverenigbaarheid van een systeem van registratie van taalaanhorigheid met de ruimere institutionele context van het federale België, moet ook worden vastgesteld dat het bijhouden van een taalregister door de faciliteitengemeenten, door middel van het aanbrengen van een taalcode in het bevolkingsregister, onwettig is.

In de omzendbrief BB 2010/03 van 7 mei 2010 betreffende het verbod op de registratie van taalvoorkeur, van Vlaams minister Geert Bourgeois, wordt hierover het volgende bepaald:

‘Met deze omzendbrief vestig ik de bijzondere aandacht van de lokale besturen op het strikte verbod om een eventuele taalvoorkeur van de inwoners te registreren. Besturen die een taalvoorkeur bijhouden handelen in strijd met de taalwetgeving maar evenzeer in strijd met het Koninklijk Besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die wordt opgenomen in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister. De taalwetgeving is bovendien van openbare orde’.

Die vaststelling is nog steeds actueel. In artikel 1 van het Koninklijk Besluit van 16 juli 1992, tot vaststelling van de informatie die wordt opgenomen in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister, wordt een limitatieve opsomming gegeven van de informatie die in de bevolkingsregisters en de vreemdelingenregisters mag worden opgenomen.

De vermelding van de taalaanhorigheid is hier niet bij vermeld. Dat er ‘groen licht’ zou zijn gegeven vanuit het Rijksregister is alvast niet relevant. Bij gebrek aan enige wettelijke grondslag komt het immers niet toe aan het gemeentebestuur van Sint-Genesius-Rode om een taalcode toe te voegen aan het bevolkingsregister.

Met het arrest nr. 241.512 van 17 mei 2018, schorste de Raad van State de tenuitvoerlegging van de beslissing van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding van 26 juni 2017 ‘houdende de vernietiging van het besluit van het schepencollege van Sint-Genesius-Rode van 24 november 2016 betreffende implementatie arrest Raad van State inzake taalfaciliteiten en van het besluit van de gemeenteraad van 16 mei 2017 houdende communicatie van het arrest van de Raad van State’.

Met deze beslissing vernietigde de minister de beslissingen van de gemeente Sint-Genesius-Rode om een systeem van registratie van de inwoners volgens taalaanhorigheid in te voeren. Het arrest van de Raad van State betreft essentieel echter een voorlopige maatregel, namelijk een schorsing. De Vlaamse Regering heeft beslist om dit geschil verder te zetten, waardoor de definitieve beslissing van de Raad van State in dit dossier nog niet gekend is.

4. Conclusie

Uit de gemeenteraadsbesluiten van 23 april en van 9 mei 2019 blijkt duidelijk dat (i) het gemeentebestuur van Sint-Genesius-Rode de interpretatie voorstaat, volgens welke het zou volstaan dat particulieren slechts één keer om de vier jaar de wens te kennen moeten geven om in het Frans te worden bediend, (ii) dat het met het oog op deze interpretatie van de bestuurstaalwetgeving een register heeft aangelegd van inwoners die hebben te kennen gegeven dat ze documenten in het Frans willen

ontvangen, en (iii) dat het de bedoeling heeft om de oproepingsbrieven volgens deze geregistreeerde taalaanhorigheid aan de inwoners te bezorgen.

De door het gemeentebestuur van Sint-Genesius-Rode voorgehouden interpretatie van de bestuurstaalwetgeving doet afbreuk aan de voorrangstatus van het Nederlands en gaat in tegen de interpretatie van de bestuurstaalwet, als bedoeld in de omzendbrieven BA 97/22 van 16 december 1997, WE 1998/01 van 3 februari 1998 en BA-2005/03 van 8 juli 2005, zoals die door de toezichthoudende overheid aan de lokale besturen zijn ter kennis gebracht.

Het bijhouden van een taalregister is bovendien in strijd met de omzendbrief BB 2010/03 van 7 mei 2010 betreffende het verbod op de registratie van taalvoorkeur en met de wet.

Daardoor schenden de gemeenteraadsbesluiten van 23 april en van 9 mei 2019 van Sint-Genesius-Rode het recht.”

IV. Belang

Exceptie

6. In de laatste memorie werpt de verwerende partij verzoekster voor het eerst tegen dat zij zonder actueel belang zou zijn vermits “de problematiek die aan de orde wordt gesteld, [...] nu al bijna een jaar achter de rug [ligt]”. De actualiteit van het belang aanvaarden, zo meent zij, “ware zonder meer onbegrijpelijk”

Beoordeling

7. De bestreden beslissing sorteerde op uiterst korte termijn haar volledige effect. In zo een geval vereisen, opdat het beroep ertegen ontvankelijk zou zijn, dat de vernietiging verzoekster een direct tastbaar en daadwerkelijk voordeel bijbrengt, zou meebrengen dat de beslissing niet voor vernietiging in aanmerking komt. Nochtans blijkt uit niets dat de wetgever een dergelijke, kortlopende, beslissing uit het annulatiecontentieux heeft uitgesloten of heeft willen uitsluiten.

Overigens is het allerminst uitgesloten dat “de problematiek die aan de orde wordt gesteld” zich in de toekomst nog zal voordoen. Een uitspraak

erover kan aldus een rol spelen bij komende verkiezingen en ertoe bijdragen dat eenzelfde betwisting zich niet meer voordoet.

De exceptie wordt verworpen.

V. Onderzoek van het eerste en het vierde middel

Standpunt van de partijen

8.1. Verzoekster leidt een eerste middel af “uit de schending van artikel 16bis van de BWHI [bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’], de artikelen 25 en 26 van de [bestuurstaalwet], wegens het ontbreken van een adequate motivering, uit de manifeste beoordelingsfout en van de schending van het evenredigheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur, en uit machtsoverschrijding”.

Verzoekster licht onder andere toe dat de bestreden beslissing er duidelijk van doet blijken dat elke vorm van taalregistratie volgens de verwerende partij ten stelligste verboden is en dat het verzoek om het Frans te gebruiken telkens opnieuw uitdrukkelijk moet worden herhaald. Deze interpretatie tast naar de mening van verzoekster op onevenredige wijze de rechten aan die Franstalige inwoners uit de faciliteitengemeenten putten uit de in het middel aangevoerde bepalingen van de bestuurstaalwet. Zoals de Raad van State in arrest nr. 227.775 van 20 juni 2014 oordeelde, is het onevenredig om particulieren elke keer opnieuw te verplichten om uitdrukkelijk stappen te ondernemen als zij in het Frans bediend willen worden. Door desondanks te blijven hameren op een beweerd algemeen verbod op elke vorm van taalregistratie ontbreekt het de bestreden beslissing aan een adequate motivering.

8.2. Een vierde middel wordt door verzoekster afgeleid “uit de schending van artikel 3 van de Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, wegens het ontbreken van een adequate

motivering, uit de manifeste beoordelingsfout en van de schending van het evenredigheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur, en uit machtsoverschrijding”.

Verzoekster wijst erop dat volgens de bestreden beslissing een registratie van taalaanhorigheid strijdig is met artikel 1 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 ‘tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister’. Daarmtrent merkt zij onder meer op “dat verwerende partij rijksregister en bevolkingsregister met elkaar blijft verwarren”. Er is nochtans nooit sprake geweest van enige registratie in het bevolkingsregister. Op dit punt is de motivering van de bestreden beslissing dus niet afdoende en wordt de voormelde wet van 8 augustus 1983 geschonden.

9.1. In de memorie van antwoord doet de verwerende partij, met betrekking tot het eerste middel, gelden dat zij volhardt in de motieven van het bestreden besluit. Hoe dan ook is de houding die de verwerende partij aanneemt, zo meent zij, “de enige houding [...] die de principiële ééntaligheid, weze het uiteraard met respect voor de faciliteiten, kan garanderen”. Het door verzoekster “effectief doorgevoerde taalproselitisme” staft dat.

9.2. In verband met het vierde middel meent de verwerende partij dat het irrelevant is “want als de bestuurstaalwet wordt toegepast naar behoren, hoeft er per definitie niets te worden bijgehouden”. Voorts meent zij dat er niets mis is met de verwijzing in de motieven van het bestreden besluit naar de omzendbrief BB 2010/03 van 7 mei 2010. Terecht ook wordt volgens haar verwezen naar artikel 1 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 ‘tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister’. Het gaat niet op “dat er aan wetsontduiking zou gedaan worden, door de gegevens dan maar op te nemen in het rijksregister en onder dekking van het rijksregister te registreren wat net niet in het bevolkingsregister of het vreemdelingenregister mag worden opgenomen”. Het komt er voor de verwerende partij op neer “dat niet op wettige wijze kan worden

overgegaan tot registratie van wat de verzoekende partij geregistreerd wil zien”. Het volstaat niet “te poneren dat als een taalvoorkeur zou mogen geuit worden voor een bepaalde termijn [...] dit dan ook maar zou moeten kunnen bijgehouden worden”.

10. In de laatste memorie merkt de verwerende partij nog op dat de interpretatie van de bestuurstaalwet die verzoekster voorstaat “op een evidente en onmiddellijke wijze leidt tot een kennelijke schending van de bestuurstaalwet” en dat de vernietigde besluiten “zonder meer fundamenteel compleet onbestaanbaar [zijn] met het duidelijke en strikte voorschrift van art. 30 bestuurstaalwet”.

Tevens argumenteert de verwerende partij dat het een vorm van taalproselitisme uitmaakt wanneer de inwoners een brief krijgen met het verzoek om te kiezen of zij in het Frans bediend willen worden: “wie uitgenodigd wordt om een keuze te maken, is niet een inwoner die zonder meer zelf een initiatief moet nemen om die keuze te maken”.

Beoordeling

11. Het bestreden besluit vernietigt twee beslissingen van de gemeenteraad van Sint-Genesius-Rode – één van 23 april 2019 en één van 9 mei 2019 – omtrent het drukken en verzenden van de oproepingsbrieven voor de federale, regionale en Europese verkiezingen van 26 mei 2019.

De vernietigingsmotieven kunnen als volgt worden samengevat. Uit de gemeenteraadsbesluiten van 23 april 2019 en 9 mei 2019 blijkt dat de interpretatie van de bestuurstaalwetgeving door het gemeentebestuur afbreuk doet aan de voorrangstatus van het Nederlands en ingaat tegen de interpretatie van de bestuurstaalwet zoals die door de verwerende partij in omzendbrieven aan de lokale besturen ter kennis is gebracht. Bovendien is het bijhouden van een taalregister “in strijd met de omzendbrief BB 2010/03 van 7 mei 2010 betreffende het verbod op de registratie van taalvoorkeur en met de wet”.

Deze motieven worden in de besproken middelen betwist.

12. In de arresten nrs. 227.775 en 227.776 van 20 juni 2014 (zie *sub* 3) neemt de Raad van State aan dat, rekening houdend met “de ruimere context van de taalregeling in België”, met arresten van het Grondwettelijk Hof ter zake, met de voorrangstatus van het Nederlands in de randgemeenten en met de wil van de grondwetgever en van de bijzondere wetgever, de interpretatie die erin bestaat dat de belanghebbende, bedoeld in de artikelen 26 en 28 van de bestuurstaalwet, telkens hij in het Frans bediend wenst te worden welbepaalde stappen moet ondernemen, een onevenredige inperking inhoudt van de rechten die door de artikelen 25, 26 en 28 van de bestuurstaalwet gewaarborgd worden.

Om rekening te houden zowel met de voorrangstatus van het Nederlands in het eentalig Nederlands taalgebied als met de rechten die in de artikelen 25, 26 en 28 van de bestuurstaalwet aan de particulieren van de randgemeenten worden gewaarborgd, moet volgens deze arresten, bij afwezigheid van een specifiek verzoek van de particulier aan de gemeentelijke overheid, die overheid steunen op wat zij over het taalgebruik van de particulier weet. In dat verband is de particulier er in voorkomend geval toe gehouden het bestuur op redelijk geregelde tijdstippen ervan op de hoogte te brengen dat hij in het Frans wenst bediend te worden. De overheid moet refereren aan die keuze, waarvan zij alleen kennis kan nemen aan de hand van een brief die de particulier met dat doel naar het gemeentebestuur zond of er neerlegde. Die keuze geldt gedurende een redelijke termijn, te weten een termijn van vier jaar vanaf de ontvangst of neerlegging van de voormelde brief bij het gemeentebestuur. Na het verstrijken van die termijn kan de particulier met een nieuwe brief zijn keuze hernieuwen, weer voor een termijn van vier jaar. Telkens dient door het gemeentebestuur onverwijld een bewijs van ontvangst of neerlegging van de brief naar de betrokken particulier te worden gezonden.

13. Deze interpretatie, die – zoals is overwogen in arrest nr. 227.776 van 20 juni 2014 – sindsdien behoort te worden gegeven aan de rechten van de personen die in de randgemeenten wonen en waaraan de Vlaamse regering niet mag voorbijgaan, is intussen door de Raad van State herhaaldelijk bevestigd

geworden, laatst nog in zijn arresten nrs. 245.052, 245.053, 245.054 en 245.055 van 2 juli 2019.

De Raad van State blijft ze ook aanhouden in de voorliggende zaak.

14. De verwerende partij kan zich tegen de interpretatie niet nuttig beroepen op arresten die dateren van vóór 's Raads arresten nrs. 227.775 en 227.776 van 20 juni 2014, met betrekking tot – ten opzichte van de laatst vermelde datum – posterieure feiten.

15. Anders dan de verwerende partij meent, is die interpretatie van de artikelen 25, 26 en 28 van de bestuurstaalwet niet onverenigbaar met artikel 30 van de bestuurstaalwet, noch maakt ze dat artikel zinledig.

Luidens artikel 30, eerste lid, eerste zin, van de bestuurstaalwet worden in de gemeenten Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem de akten in het Nederlands gesteld.

De meer vermelde interpretatie van de artikelen 25, 26 en 28 van de bestuurstaalwet stelt niet vrij van de naleving van genoemd voorschrift van artikel 30 van de bestuurstaalwet.

16. Uit wat voorafgaat, wordt besloten dat de interpretatie die in de bestreden beslissing wordt gegeven van de taalfaciliteiten in de randgemeenten, niet kan worden gevolgd. Integendeel komt de door de verwerende partij gewraakte interpretatie van verzoekster “volgens welke het zou volstaan dat particulieren slechts één keer om de vier jaar de wens te kennen moeten geven om in het Frans te worden bediend” terecht voor.

17. Daaruit volgt op zijn beurt dan weer dat een of andere vorm van registratie van de vier jaar geldende taalvoorkeur mogelijk moet zijn. Niet

bijgevalen wordt dat het loutere feit van die registratie op zich reeds aanleiding geeft of dreigt te geven tot het creëren van een zogenaamde “subnationaliteit”.

Een algemeen verbod om een eventuele taalvoorkeur van de inwoners te registreren, kan niet worden gelezen in artikel 4 van de Grondwet, noch in enige bepaling van de bestuurstaalwet.

Ook de omzendbrief BB 2010/3 van 7 mei 2010 kan geen absoluut verbod verantwoorden.

18. Dat enige vorm van registratie van de bij brief gemelde taalvoorkeur voor het Frans logisch noodzakelijk voorkomt, betekent evenwel nog geenszins dat het de randgemeenten toegelaten is om zich als een pleitbezorger van het toezenden of neerleggen van deze brieven te manifesteren. Het optreden van de randgemeenten behoort essentieel lijdzaam en receptief te blijven.

Weliswaar mogen de randgemeenten hun ingezetenen inlichten over de mogelijkheid om ervoor te kiezen in het Frans te worden bediend en over de manier waarop die keuze moet worden gedaan, maar zij moeten zich beperken tot een algemene mededeling van openbaar belang (via hun *website*, het gemeentelijk informatieblad). Anders handelen, door rechtstreeks en individueel een typebrief of een herinneringsbrief te richten tot de inwoners waarmee zij ertoe aangespoord of uitgenodigd worden om een keuze voor het Frans te doen of te hernieuwen, maakt een daad van taalproselitisme uit die zich niet laat verenigen met het eentalige karakter van het Nederlandse taalgebied.

19. In zoverre, ten slotte, het bijhouden van een taalvoorkeur in de bestreden beslissing onwettig wordt genoemd om reden van de strijdigheid met artikel 1 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 ‘tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister’, merkt verzoekster terecht op dat de registratie van de taalvoorkeur niet in de bevolkingsregisters gebeurt, maar in het Rijksregister.

Een verbod van registratie in het Rijksregister wordt door de bestreden beslissing niet als vernietigingsmotief aangevoerd.

Evenmin, overigens, voert de verwerende partij in haar bestreden vernietigingsbeslissing als motief aan dat verzoekster wederrechtelijk zou hebben beslist of zich hebben voorgenomen om de inwoners rechtstreeks en individueel met een typebrief of een herinneringsbrief te vragen om een keuze voor het Frans te doen of te hernieuwen.

20. De conclusie is dat de motieven van de bestreden beslissing niet deugdelijk zijn en dat er reden is tot nietigverklaring van de bestreden beslissing.

VI. Prejudiciële vraagstelling

Standpunt van de partijen

21. Mocht de Raad van State de interpretatie bijvallen die verzoekster aan de bestuurstaalwet geeft, dan moet, volgens de verwerende partij in de memorie van antwoord, de volgende prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof worden gesteld:

“Schenden de artikelen 25, 26, 28 en 30 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken gecoördineerd bij KB 18 juni 1966, in de interpretatie dat de inwoners van de gemeenten omschreven in art. 7 van de bestuurstaalwet ten eeuwigden dage kunnen kiezen voor een andere taal dan het gebruik van het Nederlands, namelijk voor het gebruik van het Frans, onder de enkele voorwaarde die keuze om de vier jaar te herhalen, art. 4 van de Grondwet *iuncto* de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, gezien dit strekt tot een volstrekt andere behandeling van de Nederlandstalige inwoners van de gemeenten omschreven in art. 7 van de bestuurstaalwet ten aanzien van de andere inwoners van het Nederlandse taalgebied die wonen in de andere gemeenten van het Nederlandse taalgebied, die kunnen genieten van de bescherming van de ééntaligheid van het taalgebied krachtens het territorialiteitsbeginsel, waardoor de positie van hun taal niet in het gedrang wordt gebracht en ten aanzien van de inwoners van de gemeenten van de andere taalgebieden, die eveneens kunnen genieten van de bescherming van de in hun taalgebied krachtens

het territorialiteitsbeginsel overeenkomstig de bestuursstaalwet te gebruiken taal?”

Toegelicht wordt dat, door verzoeksters interpretatie met betrekking tot de faciliteiten, de eentaligheid van het taalgebied “op een discriminatoire wijze de rechten van de bewoners van het eentalige taalgebied waartoe de verzoekende partij behoort, [schendt]”. De Nederlandssprekende inwoners van de faciliteitengemeenten worden “fundamenteel gediscrimineerd ten aanzien van de inwoners van gemeenten in taalgebieden, het weze Nederlands, het weze Frans”, die in tegenstelling tot hen wél het voordeel genieten van een taalkundige *security area*, zoals voortvloeit uit de grondwettelijk vastgelegde indeling in taalgebieden, en die niet moeten vrezen dat hun taal door een dominante taal wordt weggedrumd.

22. In de memorie van wederantwoord reageert verzoekster dat zij niet inziet hoe de vraag nuttig kan zijn voor de oplossing van het geschil en dat “de door verwerende partij aangehaalde categorieën van rechtzoekenden onmogelijk met elkaar vergeleken [kunnen] worden”.

23. Daarop antwoordt de verwerende partij in de laatste memorie dat de enige hypothese waarin niet tot prejudiciële vraagstelling aan het Grondwettelijk Hof moet worden overgegaan, die is waarin het beroep als onontvankelijk, bij gemis aan actueel belang, wordt afgewezen. Tevens voegt de verwerende partij toe dat de vernietigde gemeenteraadsbesluiten grondwettelijk niet bestaanbaar zijn met de principiële eentaligheid van het gebied, en dat het systeem waarin verzoekster voorziet “leidt tot een volstrekt andere bejegening van de inwoners van de taalfaciliteitengemeenten in verhouding met de inwoner van om het even welke andere gemeen[te], zonder dat daartoe een juridische grondslag bestaat”.

24. In haar laatste memorie argumenteert verzoekster met betrekking tot de voorgestelde prejudiciële vraag onder meer nog dat ze geen betrekking heeft op de miskenning van de Grondwet door een wettelijke bepaling, maar op de rechtspraak van de Raad van State en dat niet wordt

ingezien “waarom de rechtspraak van [de] Raad als hoogste rechtscollege zou moeten worden getoetst door het Grondwettelijk Hof”.

Beoordeling

25. In het kader van de zesde staatshervorming is specifiek aan de, op taalvlak paritair samengestelde, algemene vergadering van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State de zorg toevertrouwd om de administratieve geschillen te behandelen met betrekking tot de zes randgemeenten en de natuurlijke personen of rechtspersonen die er gevestigd zijn (*Parl.St.* Kamer 2011-2012, 53-2284/003, 7). Artikel 160 van de Grondwet is herzien opdat die regels in verband met de algemene vergadering van de afdeling Bestuursrechtspraak, in werking getreden op 14 oktober 2012, in de toekomst niet meer gewijzigd kunnen worden dan bij een bijzonderemeerderheidswet.

De wet van 19 juli 2012 heeft artikel 93 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State hersteld en, conform de gelijktijdig uitgedrukte wil van de Grondwetgever, aan de algemene vergadering de bevoegdheid gegeven om van die geschillen op vraag van personen gevestigd in de randgemeenten kennis te nemen en de te volgen procedureregels bepaald.

Uit de parlementaire voorbereiding van de herziening van artikel 160 van de Grondwet blijkt dat de Grondwetgever niet enkel heeft beoogd voor te schrijven dat de wijziging van de besproken bepalingen betreffende de algemene vergadering van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State in de toekomst bij bijzonderemeerderheidswet dient te geschieden, maar dat hij zich tevens de keuzes die voortvloeien uit die bepalingen heeft eigen gemaakt. Ook is de onderlinge samenhang onderstreept geworden tussen de herziening van artikel 160 van de Grondwet en het aannemen van de wet van 19 juli 2012, en is aangegeven dat de hervorming de kern raakt van de grote evenwichten die bijdragen tot de communautaire vrede (*Parl.St.* Kamer 2011-2012, 53-2284/003, 9-10).

Het Grondwettelijk Hof heeft deze principes en de expliciete keuze van de Grondwetgever om ze zich eigen te maken, in herinnering gebracht in zijn arresten nr. 57/2014 en 58/2014 van 3 april 2014.

26. Sinds arrest nr. 227.775 van 20 juni 2014 heeft de op taalvlak paritair samengestelde algemene vergadering van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, die in de gevallen bedoeld in artikel 93 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State afwisselend wordt voorgezeten door een Nederlandstalige en een Franstalige voorzitter met doorslaggevende stem, bij herhaling de artikelen 25, 26, 28 en 30 van de bestuurstaalwet aldus geïnterpreteerd dat de inwoners van de betrokken randgemeenten – middels een brief – kunnen kiezen om in het Frans te worden bediend, welke keuze geldt voor vier jaar en na afloop kan worden hernieuwd voor weer een termijn van vier jaar.

De Raad van State oefende daarmee, zoals hiervóór gezien, de bevoegdheid uit die in het kader van de zesde staatshervorming speciaal aan de algemene vergadering van de afdeling Bestuursrechtspraak – en niet aan enige andere rechter – werd toevertrouwd om, met het oog op een effectieve beëindiging van de herhaalde betwistingen ter zake, te komen tot een noodzakelijk evenwicht tussen de belangen van de verschillende gemeenschappen en gewesten binnen de Belgische Staat en bij te dragen tot de communautaire vrede.

27. Er is naar het oordeel van de algemene vergadering van de afdeling Bestuursrechtspraak te dezen dan ook geen reden tot het stellen aan het Grondwettelijk Hof van een prejudiciële vraag die in wezen handelt over de jurisprudentiële invulling van de haar specifiek toebedeelde opdracht.

De prejudiciële vraag wordt niet gesteld.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt de beslissing van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding van 15 mei 2019 “houdende de vernietiging van de beslissing van de gemeenteraad van Sint-Genesius-Rode van 23 april 2019 betreffende ‘organisatie van federale, regionale en Europese verkiezingen van 26 mei 2019 – drukken oproepingsbrieven – goedkeuring’ en van de beslissing van 9 mei 2019 betreffende ‘organisatie van federale, regionale en Europese verkiezingen van 26 mei 2019 – verzenden oproepingsbrieven – goedkeuring’”.

2. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 200 euro, een bijdrage van 20 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro, die verschuldigd is aan de verzoekende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 22 september 2021 van de algemene vergadering van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, die was samengesteld als volgt:

de HH.	Roger Stevens,	eerste voorzitter van de Raad van State,
		voorzitter van de algemene vergadering,
	Jacques Jaumotte,	voorzitter van de Raad van State die zijn
		mandaat ter beschikking heeft gesteld,
	Johan Lust,	kamervoorzitter,
	Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
	Geert Debersaques,	kamervoorzitter,
Mevr.	Colette Debroux,	kamervoorzitter,
de heer	Imre Kovalovszky,	kamervoorzitter,
Mevr.	Pascale Vandernacht,	kamervoorzitter,
de HH.	Luc Detroux,	kamervoorzitter,
	Carlo Adams,	kamervoorzitter,
	Bruno Seutin,	staatsraad,
	Pierre Lefranc,	staatsraad,

	Stephan De Taeye,	staatsraad,
	Pierre Barra,	staatsraad,
	Peter Sourbron,	staatsraad,
Mevr.	Anne-Françoise Bolly,	staatsraad,
	Patricia De Somere,	staatsraad,
de HH.	Marc Joassart,	staatsraad,
	Luc Donnay,	staatsraad,
Mevr.	Florence Piret,	staatsraad,
de heer	Raphaël Born,	staatsraad,
Mevr.	Elisabeth Willemart,	staatsraad,
bijgestaan door		
de heer	Gregory Delannay,	hoofdgriffier.

De hoofdgriffier,

De eerste voorzitter,

Gregory Delannay

Roger Stevens